

Smittspridaren nr 2 2026

Sommaren är äntligen här och vi hoppas att alla kommer att få njuta av lite ledighet och återhämtning

Innehåll

- Summering av höstens vaccinationsinsats och datum för kommande säsong
- Pågående ikappvaccination mot HPV
- Vattkoppsvaccination i barnvaccinationsprogrammet
- Strama
- Ebola
- Inför sommaren
- Utbildningsdagar i höst

Summering av höstens vaccinationsinsats och planering inför hösten/vintern 2026

Vaccinationstäckningen för influensa bland de som är 65 år och äldre landade i Västerbotten på 69 %, vilket är i nivå med snittet i landet (68 %), men 5 % lägre än andelen som vaccinerade 2024/2025. WHO:s mål är att 75 % av de som är 65 år och äldre ska vara vaccinerade. En bidragande orsak till minskningen i Västerbotten beror sannolikt på att rekommendationen för covid-19 vaccination ändrades och det var inte alla som var 64–74 år som rekommenderas vaccination mot covid-19. Se [Vaccinationstäckning mot influensa specialavsnitt \(folkhälsomydigheten.se\)](#). Bland personer 75 år och äldre vaccinerades 80 % mot influensa och covid-19 i Västerbotten.

Inför säsongen 2026/2027

Vaccinationskampanjen startar vecka 45, 2 november 2026, med samvaccination av de som rekommenderas vaccination mot covid-19 och säsongsinfluensa. Startdatumet är detsamma för de som enbart rekommenderas influensavaccination. Ingen ändring gällande rekommendationer inför kommande säsong har gjorts.

[Vaccination mot influensa \(folkhälsomydigheten.se\)](#)

[Vaccination mot covid-19 \(folkhälsomydigheten.se\)](#)

Pågående ikappvaccination mot HPV

Sedan december 2024 rekommenderas alla som är under 27 år att vaccinera sig mot humant papillomvirus, HPV. Det är ett virus som kan orsaka flera former av cancer, såsom livmoderhalscancer, analcancer, peniscancer och svalgcancer.

Under våren 2026 har sjuksköterskor från infektionsmottagningen NUS varit ute och vaccinerat på gymnasieskolor i Umeå, Vännäs och Lycksele. De har vaccinerat över 1000 personer födda mellan 2007–2008! Kampanjen med ikappvaccinationer kommer att fortsätta under hösten 2026 och utskick via 1177 planeras med förhoppning om att fler kommer att nappa på erbjudandet att vaccinera sig. Av pojkar födda 2008 är 35 % vaccinerade mot HPV i Västerbotten och av årskullen pojkar födda 2007 är 29 % vaccinerade i länet. För män födda 1999–2006 är det hittills endast ett fåtal som är vaccinerade i länet.

Vattkoppsvaccination

Vattkoppsvaccination införs i barnvaccinationsprogrammet 2027 och arbete inför detta är påbörjat. Vaccinationerna kommer att ske vid 18 mån och i åk 1-2 i samband med MPR-vaccination. Dessutom kommer barn upp till 18 år som inte haft vattkoppor eller som redan är vaccinerade att erbjudas ikappvaccination.

Sexuellt överförbara infektioner

Under 2024 och framför allt under 2025 sågs en minskning av antalet fall av klamydia i Sverige och Västerbotten jämfört mot 2022 och 2023. Läs mer i [Årsrapporten för Klamydia 2025 \(folkhalso myndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/arsrapport-for-klamydia-2025)

Under jan-maj 2026 ser denna minskning ut att ha stannat av i Sverige och även i Västerbotten. I Västerbotten ser vi en ökning med 12 % under årets första månader jämfört med samma tidsperiod under 2025. Antalet fall ligger dock fortfarande på en lägre nivå än under 2022 och 2023.

Representanter från Regionens STI-grupp var på plats på brännbollsytan och spred information om STI-sjukdomar och vikten av att skydda sig och provta sig.

Strama (Antibiotika eller inte)

Region Västerbotten är fortfarande bäst i landet gällande förskrivning inom öppenvården med 211 recept/1000 invånare. Glädjande är att 15 av 21 regioner ligger under 250 målet. [Antibiotikastatistik öppenvård \(folkhalso myndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/antibiotikastatistik-oppenvard)

I mars hade vi tillsammans med Infektionsprevention och vårdhygien en strama utbildning i Lycksele riktad till primärvården i Södra Lappland. Under dagen lyftes vad Strama är, med exempel från primärvårdskvalitet och många falldiskussioner. Dagen var uppskattad av deltagarna och det var värdefullt för oss att träffa personal som arbetar på HC och även sjukhuset.

UVI-smart är nu i rullning och några äldreboenden i länet har börjat jobba med konceptet. Under våren har MAS och sjuksköterskor inom äldreomsorgen fått utbildning om UVI-smart, som är ett koncept i arbetet mot att förebygga uppkomst av urinvägsinfektion hos brukare på särskilda boenden för äldre.

Material som affischer, utbildningsfilmer, broschyrer finns på hemsidan [UVI-smart](#).

Det är dags för årets antibiotikautvärdering/självdeklaration i form av en webbenkät och deadline för årets utvärdering är 2026-12-01. [På vår hemsida finns länkar till enkät och strama quiz med facit](#).

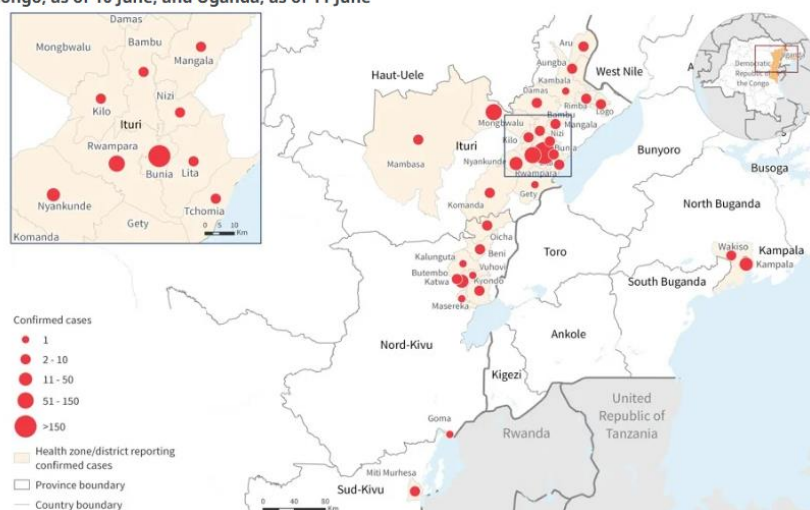
Ebola i Demokratiska Republiken Kongo (DRK)

Den 15 maj 2026 rapporterade hälsomyndigheterna i Demokratiska Republiken Kongo (DRK) om ett utbrott av ebolavirusinfektion. Utbrottet som är orsakat av varianten Bundibugyo fortsätter att utvecklas snabbt, med en ökning av fall och geografisk spridning. Fram till den 10 juni har totalt 676 bekräftade fall, inklusive 136 dödsfall, rapporterats från DRK och Uganda rapporterar 19 bekräftade fall, inklusive två dödsfall, samt ett troligt dödsfall.

[WHO Disease outbreak news](#)

[Ebola i DRK \(folkhalsomyndighetens.se\) Samlingssida med mycket information](#)

Figure 1. Distribution of confirmed cases of Bundibugyo virus disease in the Democratic Republic of the Congo, as of 10 June; and Uganda, as of 11 June

Källa: WHO

Viktigt att tänka på inför sommaren vare sig du stannar hemma eller reser bort

Folkhälsomyndigheten har tagit fram en rekommendation om vaccination mot TBE baserat på riskområden 1–3 i Sverige. Västerbotten är i riskområde 3 och omfattas inte av en rekommendation. Södra Sverige är i riskområde 1 och 2, där vaccination rekommenderas. För personer som planerar att resa i södra delen av landet kan det vara viktigt att tänka på att skydda sig mot fästingar när man vistas ute i naturen. [Vaccination-mot-TBE inkl. riskområden \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Sommaren är den tid när vi grillar mycket. Tyvärr kan det ibland hända att någon blir magsjuk av det man grillat. Undersommarmånaderna ses alltid en ökning av campylobacter kopplat till kyckling men även kopplat till vattenintag från

vattenkällor i naturen. Livsmedelsverket har några enkla tips för att minska risken att bli sjuk av maten som grillas, [Grilla säkert och njut av maten \(livsmedelsverket.se\)](#).

Vid resor utanför Sverige är det viktigt att se över sitt vaccinationsskydd. Folkhälsomyndigheten rekommenderar att alla har ett grundskydd mot mässling, röda hund, difteri, stelkramp och polio. Vid resor utomlands kan skydd mot fler sjukdomar behövas. Läs mer om vaccinationer inför resor hos 1177: [Vaccinationer inför resan \(1177.se\)](#)

En samlingssida med tips inför sommaren: [Njut säkert av sommaren \(folkhälsomyndigheten.se\)](#)

Höstens utbildningar

Save-the-date 29 september för årets smittskyddsträff

Tisdag den 29 september kommer smittskyddets årliga smittskyddsträff att anordnas. Vi kommer i år att hålla till på Folkets hus i Umeå.

Smittspåringsutbildning 22-23/9

Smittspåringsutbildning rörande framför allt STI, vi kommer att hålla till på Clarion i Umeå.

Blodsmitta

Vi planerar under hösten att hålla digitala föreläsningar om blodsmitta riktad till all personal som träffar patienter i sitt arbete på HC och sjukhusen. Håll utkik i kalendarium.

Vattkoppsvaccination save the date 10 november

Inför start av vattkoppsvaccination i januari 2027 bjuder Barnhälsovården och Smittskydds-enheten in till en utbildningsdag om vattkoppsvaccination och vaccinacceptans den 10:e november. Utbildningsdagen riktar sig till: Sköterskor och läkare på BVC, distriktssköterskor som kan beröras av detta utanför BVC, t ex vaccinera äldre barn på HC och skolsköterskor. Vi återkommer med mer information så snart som möjligt.

Vi som arbetar på Smittskydds-enheten Region Västerbotten:

Maria Marklund, smittskyddsläkare	090-785 14 00	maria.j.marklund@regionvasterbotten.se
Gunilla Persson, bitr smittskyddsläkare	090-785 20 15	gunilla.k.persson@regionvasterbotten.se
Therese Thunberg, bitr smittskyddsläkare	090-785 20 15	therese.thunberg@regionvasterbotten.se
Martin Angelin, bitr smittskyddsläkare	090-785 37 51	martin.angelin@regionvasterbotten.se
Anna Kauppi, smittskyddssjuksköterska	090-785 37 65	anna.kauppi@regionvasterbotten.se
Josefin Örnbjär, smittskyddssjuksköterska	090-785 37 49	josefin.ornbjar@regionvasterbotten.se
Denise Jarvis, Smittskyddssekreterare	090-785 13 68	denise.jarvis@regionvasterbotten.se

